

APSTIPRINU
20 18. gada 10. AKTU

Kultūras ministre D. Melbārde

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. – 2020.
gadam
„Radošā Latvija”

BIBLIOTĒKU NOZARES STRATĒGIJA
(Aktualizēta)

Rīga 2018

Kultūras ministrijas
valsts sekretāre
Dace Vīlsone

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ES	Eiropas Savienība
FM	Finanšu ministrija
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
IKVD	Izglītības kvalitātes vadības dienests
KISC	Kultūras informācijas sistēmu centrs
KM	Kultūras ministrija
LATABA	Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācija
LBB	Latvijas Bibliotekāru biedrība
LBIA	Latvijas Bibliotekāru izglītības apvienība
LBP	Latvijas Bibliotēku padome
LKK	Latvijas Kultūras koledža
LM	Labklājības ministrija
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LNDB	Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka
LNerB	Latvijas Neredzīgo bibliotēka
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
LU	Latvijas Universitāte
LU SZF IBSN	Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa
LSBB	Latvijas Skolu bibliotekāru biedrība
LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
NVO	Nevalstiskā organizācija
RDA	Starptautisks standarts resursu aprakstīšanai un pieejas nodrošināšanai (Resource Description and Access)
RL	Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam „Radošā Latvija”
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
TM	Tieslietu ministrija
UDK	Universālā decimālā klasifikācija

VARAM	Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VKKF	Valsts Kultūrkapitāla fonds
VM	Veselības ministrija
VVBIS	Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma

Aktualizētās versijas izmaiņu raksturojums

Stratēģijas aktualizāciju 2017. gadā veica Latvijas Bibliotēku padomes darba grupa Ulda Zariņa vadībā. Aktualizācijas procesa ietvaros galvenokārt tika vērtēta stratēģijas aktivitāšu aktualitāte un to izpilde.

Izvērtēšanas procesā tika secināts, ka būtiskas izmaiņas stratēģijā nav nepieciešamas – lielākā daļa uzdevumu vēl joprojām ir aktuāli, un ņemot vērā, ka vairumam aktivitāšu kā izpildes laiks norādīts 2020. gads, nav iespējams runāt par to izpildi. Līdz ar to no visiem stratēģijas uzdevumiem par izpildītiem uzskatāmi ir divi; atsevišķiem uzdevumiem precizēts arī izpildes laiks, atbildīgās un iesaistītās institūcijas, kā arī precizēts uzdevumu formulējums.

Būtisku ietekmi uz stratēģijas izpildi ir atstājis fakts, ka līdz šim nav atrastas iespējas uzsākt koncepcijas “Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma 2.0” īstenošanu, kuru bija plānots īstenot, piesaistot ES struktūrfondu līdzekļus. Līdz ar to daži no koncepcijas izrietošie uzdevumi jau sākti īstenot par budžeta līdzekļiem, bet atsevišķi uzdevumi no atjaunotās stratēģijas izņemti, paredzot, ka laikā līdz 2020. gadam vairs nebūs iespējams piesaistīt struktūrfondu līdzekļus šīs koncepcijas īstenošanai, un ar budžeta līdzekļiem tos īstenot nav iespējams. Līdz ar to no nepieciešamā finansējuma slejas izņemti arī koncepcijas aprēķini par šo aktivitāšu izmaksām, kā arī no finansējuma avota slejas – atsauces uz ES fondu līdzekļiem.

Aktualizācijas procesā stratēģija papildināta ar datiem par sasniegtajiem rezultātīvajiem rādītājiem 2014.-2016. gadā un veiktas jaunas aplēses par prognozētajiem rādītājiem 2017.-2020. gadam.

Esošas situācijas apraksts

Bibliotēku darbība aptver visu valsts teritoriju, nodrošinot informācijas un zināšanu pieejamību visās pašvaldību teritorijās un visās tautsaimniecības nozarēs. Viss Latvijas bibliotēku kopums – ap 2000 (2017. gada oktobrī 1697) bibliotēkām – ir noteiktā kārtībā, mērķtiecīgi organizēta bibliotēku sistēma. Bibliotēku sistēmas infrastruktūra aptver trīs sektorus – valsts, pašvaldību un privāto.

Bibliotēku pakalpojumi ir orientēti uz visām iedzīvotāju darbības jomām un visām iedzīvotāju sociālajām grupām. Visās Latvijas bibliotēkās kopumā reģistrēto lasītāju skaits sastāda 42% (2017. gada oktobrī 41%) no kopējā iedzīvotāju skaita, gadā bibliotēkas apmeklētas 21,3 milj. (2016. gadā 13,7 milj.) reīžu.

Attiecīgu ministriju (Kultūras ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Veselības ministrija, Zemkopības ministrija u.c.) vadīto nozaru sastāvā esošās bibliotēkas nodrošina vispār nacionālus un attiecīgu tautsaimniecības nozaru darbībai un attīstībai nepieciešamos bibliotēku un informācijas pakalpojumus. Pašvaldību bibliotēkas nodrošina bibliotēku un informācijas pakalpojumus administratīvo teritoriju iedzīvotājiem. Privātās bibliotēkas sniedz nepieciešamo atbalstu dažādiem privātās uzņēmējdarbības veidiem.

Bibliotēkas ir:

- nacionālā un pasaules kultūras mantojuma glabātājas;
- visdemokrātiskākā iespēja iedzīvotāju vispārējai pieejai informācijai, zināšanām, civilizācijas un kultūras vērtībām;
- viens no mehānismiem ANO vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un Latvijas Republikas Satversmē noteikto informācijas pieejamības tiesību īstenošanai;
- dažādu sociālo grupu izglītības un mūžizglītības īstenošanas, rakstpratības un informācijpratības virzītājas;
- pilsoniskās sabiedrības, sociālās integrācijas un nacionālās saliedētības atbalsta centri;
- mūsdienīgu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju apguves centri.

Bibliotēkas:

- nodrošina piekļuvi:
  - o grāmatām, citiem iespiestiem un digitāliem izdevumiem;
  - o elektroniskajiem katalogiem, pilnteksta datu bāzēm un elektroniskās informācijas resursiem;
  - o internetam, datoriem un informācijas tehnoloģijām;
  - o daudzveidīgiem e-pakalpojumiem;
- veido tradicionālos un digitālos krājumus, sniedz pakalpojumus dažādām sabiedrības grupām;
- aktīvi iekļaujas sociālajos tīklos un līdzdarbojas vietējo kopienu dzīvē;
- atbalsta izglītības un zinātnes procesus;
- sniedz atbalstu vietējai uzņēmējdarbībai un Latvijas tautsaimniecībai kopumā;

- ir universāli publiskās pieejas punkti iedzīvotāju komunikācijai ar valsts un pašvaldību institūcijām.

Ar valsts, pašvaldību, ES un citu ārvalstu finanšu līdzekļu atbalstu Latvijā ir izveidota mūsdienīga bibliotēku sistēma, nodrošinot pilnvērtīgu bibliotēku darbības kapacitāti, kvalitatīvus pakalpojumus un plašu pieejamību daudzveidīgiem informācijas resursiem. Bibliotēku darbības ieguvumiem ir jāgarantē stabilitāte, pēctecība un attīstība.

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) ir Latvijas bibliotēku sistēmas attīstības centrs, Latvijas publicētā kultūras mantojuma glabātāja un nacionālo bibliogrāfisko resursu veidotāja. LNB ir vispārpieejama universāla zinātniska bibliotēka, kas kalpo visas nācijas intelektuālajai attīstībai. LNB ir šādi galvenie darbības virzieni:

- LNB kā sabiedrībai atvērta zinātnes, izglītības un kultūras centra darbība;
- LNB tradicionālā un elektroniskā krājuma attīstīšana;
- nacionālās bibliogrāfisko datu sistēmas attīstīšana;
- pakalpojumu sniegšana sabiedrībai;
- LNB kā starpnozaru kompetences centra darbība;
- LNB kā mūžizglītības, rakstpratības un informācijpratības centra darbība.

Publisko bibliotēku tīkls aptver visu Latvijas teritoriju un nodrošina vispārēju informācijas un pakalpojumu pieejamību visām sabiedrības grupām. Publiskās bibliotēkas sniedz pakalpojumus atbilstoši iedzīvotāju daudzveidīgajām informācijas vajadzībām, nodrošina vispārēju pieeju bibliotēku pakalpojumiem iedzīvotāju dzīves vietās kultūras, izglītības, informācijas un izklaides vajadzību apmierināšanā, un iesaistās informācijas un zināšanu sabiedrības veidošanā, tautsaimniecības attīstībā un sociālā atbalsta pasākumos. Publiskajām bibliotēkām ir šādi galvenie darbības virzieni:

- vietējo kopienu iedzīvotāju kultūras, izglītības un mūžizglītības, informācijas un komunikācijas vajadzību nodrošināšana;
- lasīšanas kultūras veicināšana;
- e-prasmju un informācijpratības pilnveidošana;
- dažādu sociālo grupu sadarbības iniciatīvu veicināšana;
- iedzīvotāju radošo interešu un vietējās uzņēmējdarbības atbalstīšana

Bibliotēku pakalpojumus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām nodrošina Latvijas Neredzīgo bibliotēka (LNerB) Rīgā un tās 7 filiālēs, kurās pieejama informācija audiogrāmatās un grāmatās Braila rakstā, datori ar specializētu aprīkojumu vājredzīgajiem un neredzīgajiem.

Pieaudzis publisko bibliotēku nozīmes novērtējums sabiedrībā – pētījumā „Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme”¹ noskaidrots, ka 88% iedzīvotāju uzskata, ka bibliotēkām ir liela nozīme sabiedrības attīstībā un 84% uzskata, ka tās ir

---

¹ Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme: Kopsavilkums: <http://www.kis.gov.lv/agentura/petijumi/>

vienīgie bezmaksas kultūras un informācijas centri mūsdienu sabiedrībā. Pētījumā „Latvijas publisko bibliotēku ekonomiskā ietekme un vērtība”² noskaidrots, ka publisko bibliotēku radītais neto ieguvums sabiedrībai ik gadu pārsniedz 6 milj. latu (8,5 milj.EUR).

Vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības iestāžu bibliotēkas nodrošina izglītības, augstskolu studiju un pētniecības procesa vajadzības, atbilstoši studiju programmām, pētniecības virzieniem un izglītības standartiem. Sekmējot izglītības kvalitāti, izglītības iestāžu bibliotēkas piedāvā daudzveidīgus pakalpojumus un tradicionālos un elektroniskos informācijas resursus izglītojamiem, pedagoģiskajiem un citiem izglītības iestāžu darbiniekiem. Izglītības iestāžu bibliotēku darbs nav atdalāms no izglītības iestāžu īstenotajām mācību vai studiju programmām, ir izglītošanas, mācību un studiju procesa organiska sastāvdaļa un nozīmīgs izglītības un pētniecības politikas resurss. Izglītības iestāžu bibliotēkām ir šādi galvenie darbības virzieni:

- izglītības iestāžu bibliotēku kā izglītības, augstskolu studiju un pētniecības procesa informacionālā nodrošinājuma centru darbība;
- augstākās izglītības iestāžu bibliotēku (akadēmisko bibliotēku) kā izglītības iestāžu profilam atbilstošu tautsaimniecības nozaru speciālistu informacionālā nodrošinājuma centru darbība;
- izglītības iestāžu bibliotēku kā skolēnu, skolotāju, studentu, mācībspēku un pētnieku informācijprātības apguves centru darbība.

Bibliotēku nozares attīstību atbalsta Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC), kura darbības mērķis ir nodrošināt bibliotēkās, arhīvos un muzejos uzkrāto informācijas avotu un kultūras vērtību pieejamību sabiedrībai, izveidojot integrētu automatizētu informācijas sistēmu. KISC attīsta bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu informācijas sistēmas, nodrošina bibliotēkās koncentrētās informācijas apstrādi, uzkrāšanu un izplatīšanu, kā arī īsteno projektu “Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma”. KISC galvenie darbības virzieni bibliotēku atbalstam ir:

- nodrošināt universālu informācijas pakalpojumu pieejamību lasītājiem gan informācijas meklēšanā, gan nepieciešamo grāmatu, publikāciju, izziņu un dokumentu piekļuves nodrošināšanā no Latvijas un starptautiskajiem informācijas avotiem;
- veicināt bibliotēku tradicionālo un digitālo krājumu mērķtiecīgu, koordinētu, kvalitatīvu un ilgtspējīgu attīstību, nodrošinot katalogu un digitālā krājuma konsolidēšanu, krājuma un informācijas pieejamību un papildināšanu visā Latvijas bibliotēku tīklā, tādējādi sekmējot universālu informācijas pakalpojumu nodrošināšanu lasītājiem;
- nodrošināt zināšanu un informācijas resursu, kā arī infrastruktūras pieejamību sabiedrības mūžizglītības veicināšanai;
- veicināt bibliotēku IKT attīstību un inovatīvu IKT ieviešanu Latvijas bibliotēku tīklā.

Bibliotēku nozarē darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas (NVO) - Latvijas Bibliotekāru biedrība, Latvijas Skolu bibliotekāru biedrība, Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācija, Latvijas Bibliotekāru izglītības apvienība, norit sadarbība ar dažādām saskarnozaru NVO

---

² Latvijas publisko bibliotēku ekonomiskā ietekme un vērtība: Novērtējuma ziņojums:

<http://www.kis.gov.lv/download/Latvijas%20publisko%20biblioteku%20ekonomiska%20vertiba%20un%20ietekme.pdf>

(LIKTA, Latvijas Grāmatizdevēju asociācija, Grāmatnieku ģilde, Latvijas Literatūras centrs, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome u.c.).

Bibliotēku nozares SVID analīze.

Stiprās puses:

- Attīstīts bibliotēku tīkls, bibliotēku tiešo un attālināto pakalpojumu un resursu pieejamības nodrošinājums visā Latvijas teritorijā
- Pakalpojumu daudzveidība un kvalitāte
- Kvalificēts personāls, kas spēj apmācīt lietotājus
- Vienota, centralizēti pārvaldīta Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma (VVBIS)
- Bibliotēku fiziskās infrastruktūras uzlabojumi
- Optimāls sadarbības modelis visā bibliotēku sistēmā
- Sabiedrībā uzlabojusies bibliotēku atpazīstamība, radīts pozitīvs priekšstats par bibliotēku nozīmi sabiedrībā
- Izveidots un darbojas nozares darbībai nepieciešamais normatīvais regulējums
- Veiksmīga pieredze un rezultāti kultūras mantojuma digitalizācijā
- LNB jaunās ēkas būvniecības projekta, VVBIS un publisko bibliotēku attīstības projekta "Trešais tēva dēls" pozitīva ietekme uz bibliotēku nozari un sabiedrību kopumā

Vājās puses:

- Valsts ekonomiskās recesijas negatīvās sekas bibliotēku bāzes finansējumā (zems atalgojums, nepietiekami finanšu līdzekļi bibliotēku krājumu papildināšanai un pamatfunkciju veikšanai, kārtējās ekspluatācijas līdzekļu nepietiekamība u.c.)
- Daļa bibliotēku joprojām atrodas bibliotēku mūsdienu funkcijām neatbilstošās vai vāji pielāgotās telpās, bibliotēku aprīkojums neatbilst atsevišķu sociālo grupu (cilvēki ar kustību traucējumiem, gados veci cilvēki) elementārājam vajadzībām: nav liftu, uzbrauktuvju, speciālu palīgierīču.
- Latvijas nacionālā kultūras mantojuma digitalizācija netiek veikta plānveidīgi un nepieciešamajā apmērā, trūkst digitalizējamo materiālu apjoma novērtējuma, pilnīgas informācijas par atmiņas institūciju veidotajām digitālajām kolekcijām, kopīgas koncepcijas un pārvaldības, kā arī finansējuma šī procesa veikšanai.
- Personāla novecošana, jauno kompetenču nepietiekamība
- Bibliotēku darbinieku noslodzes strauja palielināšanās pretstatā motivācijai
- Skolu bibliotēku zemais attīstības līmenis. Skolu vadītāju un pašvaldību nepietiekamā izpratne par tām iespējām, ko var sniegt attīstīta un mūsdienīga skolas bibliotēka.

Iespējas:

- Sabiedrībā saglabāsies stabils bibliotēku pakalpojumu pieprasījums
- Turpinās attīstīties VVBIS un vispārēja bibliotēku sadarbība
- Attīstīsies iespējas bibliotēku darbinieku profesionālās izglītības un kvalifikācijas pilnveidošanai
- ES finansējuma ieguves iespējas attīstības projektiem
- Jaunu tehnoloģiju iespējas jaunu lietotāju iesaistīšanā
- Digitālo materiālu apjoma palielināšanās un iespējas sniegt jaunus pakalpojumus

Draudi:

- Ieilgst bibliotēku bāzes finansējuma uzlabošana pēc ekonomiskās recesijas
- Informācijas resursu cenu kāpums un līdztekus nepietiekami finanšu līdzekļi bibliotēkām nepieciešamo informācijas resursu iegādei
- Šķēršļi ES finansējuma ieguvei attīstības programmām un projektiem
- Nav izstrādāta metodoloģija kultūras mantojuma ilglaicīgai digitālai saglabāšanai nepieciešamo finanšu līdzekļu aprēķinam.
- Demogrāfiskās situācijas ietekme, t.sk. Latvijas reģionu depopulācija
- Samazinās iedzīvotāju rakstpratība un informācijpratība
- Bibliotēku darbinieku motivācijas trūkums zemā atalgojuma dēļ
- Resursu trūkums VVBIS ilgtspējai, lai nodrošinātu iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu līmeņa kvalitatīvu uzturēšanu un attīstību
- Licencēšanas politika attiecībā uz elektroniskajiem izdevumiem

Ar 2014. gada 29.jūlija Ministru kabineta rīkojumu Nr.401 (<http://likumi.lv/doc.php?id=267970>) apstiprinātas Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam „Radošā Latvija” (<http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4877>), kurās ir norādīts, ka kultūras un kultūras mantojuma institūcijas, mobilizējot samazinātos resursus, krīzes laikā turpināja sniegt pakalpojumus sabiedrībai, pat palielinot institūciju apmeklējumu. Taču nepietiekamais bāzes finansējums liedz nodrošināt likumos (Muzeju likums, Bibliotēku likums, Filmu likums u.c.) noteikto funkciju īstenošanu. Īstenojot pamatnostādņu virsmērķi - **Latvija – zeme ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu**

kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, konkurētspējīgām radošajām industrijām un augšupejošu dzīves kvalitāti ikvienam – ir noteiktas šādas prioritātes:

1. Kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos.
2. Radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība.
3. Konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas.
4. Radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība.

Bibliotēku nozarē šīs prioritātes nozīmē to, ka bibliotēku tīkls nodrošina iedzīvotājiem daudzveidīgus kultūras, izglītības un informācijas pakalpojumus un to pieejamību, bibliotēkas izveidojušās par vietējās sabiedrības zināšanu un vietējo kopienu saskarsmes un pašiniciatīvu centriem. Bibliotēkās ir jānodrošina tajās esošā kultūras mantojuma saglabāšana, sistemātiska darba kvalitātes un attīstības problēmu monitorēšana, veicot Bibliotēku likumā noteikto bibliotēku akreditāciju. Ilgtspējīgas attīstības nosacījums ir nodrošināt bibliotēku informācijas un zināšanu resursu un pakalpojumu pieejamību izglītības, pētniecības, mūžizglītības un tautsaimniecības attīstības mērķiem. Lai nodrošinātu pētniecisko bāzi kultūras izpētei un nacionālās identitātes stiprināšanai plānots attīstīt Latvijas Nacionālo bibliotēku kā Letonikas, nacionālās identitātes, informācijas un kognitīvo zinātņu pētniecības centru, t.sk. īstenot Latvijas Nacionālās enciklopēdijas veidošanas projektu. Sekmējot personību attīstošu mūžizglītību, īpaši radošuma attīstīšanu bērnu un jauniešu vispārējā formālajā izglītībā un neformālajā izglītībā, viens no svarīgākajiem pasākumiem ir attīstīt bērnu un jauniešu lasīšanas prasmi un vēlmi, nostiprinot esošās lasīšanas veicināšanas programmas, piemēram, „Bērnu un jauniešu žūrija”, „Grāmatu starts”, mērķtiecīgi attīstot jaunas programmas riska grupām. Nodrošinot radošo teritoriju attīstību un kultūras pakalpojumu pieejamību, jāpanāk digitālā satura un citu produktu veidošana un e-pakalpojumu attīstība, paplašinot pakalpojumu pieejamības un izmantošanas iespējas ekonomiskajā darbībā, tostarp – jāturpina regulāra un mērķtiecīga kultūras mantojuma (tostarp audiovizuālā) digitalizācija un digitāli dzimušā kultūras mantojuma uzkrāšana, kā arī tā iekļaušana Eiropas digitālajā bibliotēkā „*Europeana*” un citos starptautiskajos digitālajos krājumos.

Bibliotēku nozares stratēģija 2014–2020 ir izstrādāta, lai noteiktu uzdevumus un aktivitātes Latvijas valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.–2020. gadam „Radošā Latvija” (turpmāk – „Radošā Latvija”) izvirzīto mērķu īstenošanai bibliotēku nozarē. Bibliotēku nozares stratēģiju 2014-2020 izstrādājusi Latvijas Bibliotēku padome, tā apstiprināta Latvijas Bibliotēku padomes 2014.gada 14.oktobra sēdē, grozījumi un papildinājumi apstiprināti Latvijas Bibliotēku padomes 2015.gada 12.maija sēdē, pārskatītā un aktualizētā stratēģija apstiprināta Latvijas Bibliotēku padomes 2017.gada 3.oktobra sēdē.

Virsmērķis:

Attīstīt bibliotēkas kā nozīmīgu resursu sabiedrības gudrai un ilgtspējīgai izaugsmei, kas nodrošina Latvijas kultūras mantojuma pieejamību un popularizē to, uzlabo sabiedrības rakstpratību un informācijpratību, atbalsta kultūras un izglītības procesus, veicina radošā potenciāla izmantošanu un nacionālās vienotības procesus, nodrošina valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamību sabiedrībai.

Virsmērķis tiek īstenots ievērojot šādus pamatprincipus:

Bibliotēku pieejamības princips (valsts un pašvaldību atbildība par bibliotēku pakalpojumu pieejamību visiem cilvēkiem kultūras, radošo interešu un talantu, izglītības, pētniecības, informācijas un komunikācijas nolūkos neatkarīgi no vecuma, dzimuma, sociālā stāvokļa, dzīves vietas, etniskās piederības, funkcionālā stāvokļa un citām atšķirībām, valsts un pašvaldību bibliotēku pakalpojumu pieejamība ir bez maksas).

Informācijas un zināšanu brīvas pieejamības princips (bibliotēku krājumos esošie iespieddarbi, elektroniskie izdevumi, rokraksti un citi dokumenti neatkarīgi no to autoru politiskās, ideoloģiskās, reliģiskās vai cita veida orientācijas vai informācijas, kas tajos ietverta, ir pieejami ikvienai personai bibliotēku noteiktajā kārtībā, tiek veikta autortiesību normatīvā regulējuma harmonizācija atbilstoši sabiedrības vajadzībām brīvi piekļūt digitalizētiem materiāliem, e-grāmatām, citiem elektroniskās informācijas resursiem un digitāli dzimušajam kultūras mantojumam).

Kultūras mantojuma saglabāšanas princips (valsts un pašvaldības nodrošina kultūras mantojuma uzkrāšanu, saglabāšanu un pieejamību bibliotēkās).

Ilgspējīgas, pēctecīgas un līdzsvarotas attīstības princips (valsts un pašvaldības nodrošina bibliotēku darbības ilgtermiņa politikas plānošanu, pēctecīgu politikas īstenošanu, nodrošinot līdzsvarotu bibliotēku darbību un to pakalpojumu pieejamību visā valsts teritorijā un tautsaimniecības nozarēs).

Atbildības sadales un sadarbības princips (atbildību par bibliotēku darbību un attīstību daļa valsts un pašvaldības, nodrošinot visu bibliotēku sadarbību visas sabiedrības interesēs, katras pašvaldības un tautsaimniecības nozares politikas izstrādē un īstenošanā tiek ievērotas cilvēku vajadzības bibliotēku pakalpojumu pieejamībā un dažādu bibliotēku informācijas resursu veidošanā un izmantošanā).

1. stratēģiskais mērķis – Attīstīt bibliotēkas kā kultūras mantojuma glabātājas un izplatītājas

Nr. p.k.	Uzdevumi	Aktivitātes	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Nepieciešamais finansējums (EUR)	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Bibliotēku ilgtspējīga attīstība							
1.1	Uzlabot bibliotēku darbības normatīvo bāzi	Ierosināt grozījumus bibliotēku darbības normatīvajos aktos, lai tie atbilstu izmaiņām bibliotēku darbībā	2015.-2020.	KM	LNB, IZM, LBP, LPS, VARAM		Valsts budžets
		Ierosināt grozījumus autortiesību regulējumā plašākai kultūras mantojuma pieejamībai bibliotēkās digitālajā laikmetā	2015.-2020.	KM	LNB, TM, IZM		Valsts budžets
1.2	Nodrošināt adekvātu bibliotēku darbības finansējumu un materiāli tehnisko nodrošinājumu	Bibliotēku nozarē strādājošo vidējā atalgojuma atbilstība valsts sektorā strādājošo vidējai darba samaksai valstī	2015.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	FM, KM, IZM, LBP, LPS		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt normatīvajam regulējumam atbilstošu finansējumu bibliotēku fiziskā un digitālā krājuma papildināšanai	2014.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	FM, KM, LBP		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt adekvātu finansējumu bibliotēku infrastruktūras uzlabošanai un uzturēšanai	2014.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	KM, LBP, KISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt bibliotēkām atbilstošas telpas, ceļot jaunas vai rekonstrējot speciāli bibliotēkām paredzētas ēkas	2014.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	VARAM, IZM		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
		Nodrošināt bibliotēku darbībai adekvātu IKT nodrošinājumu un tā uzturēšanu	2014.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	KM, VARAM, KISC, IZM		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
1.3	Attīstīt bibliotēku tēlu sabiedrībā	Popularizēt bibliotēku pakalpojumus	2014.-2020.	Bibliotēkas	KM, LNB, KISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Saturiski attīstīt bibliotēku nozares informācijas	2014.-	LNB	KISC		Valsts budžets

		resursu biblioteka.lv	2020.				
2. rīcības virziens – Bibliotēku kompetenču un kapacitātes attīstība							
2.1	Nodrošināt bibliotēku darbībai nepieciešamo personālu	Nodrošināt atbilstošu bibliotēku darbinieku skaitu atbilstoši bibliotēku izmantošanas intensitātei un pakalpojumu attīstībai	2014.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	KM, LBP, LNB		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt darba intensitātei atbilstošas darba slodzes vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu bibliotēku darbiniekiem	2014.-2020.	Izglītības iestāžu bibliotēku dibinātāji	IZM		Valsts un pašvaldību budžets
2.2	Nodrošināt bibliotekārās izglītības iegūšanas iespējas	Turpināt attīstīt un īstenot studiju programmas bibliotēku un informācijas zinātnes jomā Latvijas Universitātē un Latvijas Kultūras koledžā	2014.-2020.	LU, LKK	IZM, KM		Valsts budžets
		Izstrādāt bibliotekāra 3. profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesijas standartu - ĪSTENOTS	2014.-2015.	LBP	KM, LNB, LBB, LBIA		Valsts budžets
2.3	Attīstīt bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides un tālākizglītības iespējas	Sistemātiski organizēt profesionālās pilnveides pasākumus publisko, akadēmisko un speciālo bibliotēku darbiniekiem	2014.-2020.	LNB, reģionu centrālās bibliotēkas	KISC, LBB, LATABA		Valsts un pašvaldību budžets
		Sistemātiski organizēt profesionālās pilnveides pasākumus vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu bibliotēku darbiniekiem	2014.-2020.	LNB, reģionu centrālās bibliotēkas	KISC, LSBB		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt akreditētas profesionālās pilnveides izglītības programmas "Informācijas un bibliotēku zinību pamati" (240h) īstenošanu	2016.-2020.	LNB	KM, IZM, IKVD		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt akreditētas profesionālās tālākizglītības programmas "Bibliotēku zinības" (960h) īstenošanu	2016.-2020.	LNB	KM, IZM, IKVD, VISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Aktīvi izmantot starptautisko organizāciju, fondu un ES projektu piedāvātās iespējas bibliotēku darbinieku stipendiju un grantu iegūšanai	2014.-2020.	Bibliotēkas	Bibliotēku dibinātāji		ES fondu finansējums

		Īstenot bibliotēku darbinieku starptautiskās pieredzes apmaiņas programmas	2014.-2020.	Bibliotēkas	LNB, LBB, LATABA, LSBB		ES fondu finansējums
		Izstrādāt, licencēt vai akreditēt un īstenot jaunas izglītības programmas un kursu programmas	2014.-2020.	LNB, reģionu centrālās bibliotēkas	KISC, IKVD, pašvaldības		Valsts un pašvaldību budžets
		Saturiski attīstīt LNB e-mācību platformu macies.lnb.lv, t.sk. veidojot MOOC (<i>massive open online course</i>) tipa e-kursus	2014.-2020	LNB			Valsts budžets
		Piedāvāt tiešsaistes video mācību iespējas bibliotēkām	2017.-2020.	KISC			Valsts budžets
		Paaugstināt bibliotekārās jomas mācībspēku kompetenci un prasmes	2014.-2020.	LNB, reģionu centrālās bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
		Palielināt reģionālo mācību centru tehnoloģisko kapacitāti	2015.-2020.	KISC, reģionālie mācību centri			Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
2.4	Nodrošināt neformālā ceļā iegūtu kompetenču atzīšanas iespējas bibliotēku darbiniekiem	Iegūt deleģējumu un nodrošināt bibliotēku darbiniekiem iespēju kārtot valsts kvalifikācijas eksāmenu 3. līmeņa profesionālās kvalifikācijas "Bibliotekārs" iegūšanai. ĪSTENOTS	2014.-2017.	LNB	IZM, IKVD, KM, LBP, LBIA		Valsts budžets

2. stratēģiskais mērķis – Nodrošināt kvalitatīvu bibliotēku pakalpojumu pieejamību visā Latvijas teritorijā

Nr. p.k.	Uzdevumi	Aktivitātes	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Nepieciešamais finansējums (EUR)	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Bibliotēku sistēmas un pakalpojumu attīstība							
1.1	Nodrošināt augstvērtīgu bibliotēku pakalpojumu pieejamību visiem Latvijas iedzīvotājiem	Vienota bibliotēku lasītāju reģistra koncepcijas izstrāde	2015.-2020.	KISC	LNB		Valsts budžets
		Pārraudzīt bibliotēku pakalpojumu optimālu pieejamību visās pašvaldībās	2014.-2020.	LBP, pašvaldības, KM	VARAM, LPS		Pašvaldību budžets
		LNB, citu valsts nozīmes bibliotēku, reģionu galveno bibliotēku un vietējas nozīmes bibliotēku hierarhiskās sistēmas attīstība un savstarpējā atbalsta un sadarbības nostiprināšana.	2014.-2020.	KM, LBP, LNB, KISC	Bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt bibliotēku pakalpojumu pieejamību neredzīgiem un vājredzīgiem iedzīvotājiem viņiem piemērotā veidā visā valsts teritorijā un attīstīt cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pielāgotus informācijas pakalpojumus.	2014.-2020.	LNerB	KM, LNB, KISC, reģionu galvenās bibliotēkas, NVO		Valsts un pašvaldību budžets
		Attīstīt bibliotēku pakalpojumus bērniem un jauniešiem, ieviešot inovatīvu metodiku un plašāk izmantojot informācijas tehnoloģijas.	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
		Bibliotēku darbības un pakalpojumu kvalitātes monitorings un vadība, nodrošinot bibliotēku akreditāciju.	2014.-2020.	KM, LBP	Bibliotēkas		Valsts budžets
1.2	Attīstīt bibliotēku sniegtos e-pakalpojumus	Attīstīt elektronisko publikāciju, t.sk. Latvijā izdoto e-grāmatu, patapināšanas pakalpojumus	2015.-2020.	LNB, KISC, privātie uzņēmēji	KM		Valsts un pašvaldību budžets

		Attīstīt bibliotēku pakalpojumus digitālajā vidē	2014.-2020.	Bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Attīstīt bibliotēku pakalpojumu pieejamību, izmantojot mobilās ierīces	2014.-2020.	Bibliotēkas, privātie uzņēmēji	KISC		Valsts un pašvaldību budžets
1.3	Nodrošināt bibliotēku lietotājiem inovatīvus augstas pievienotās vērtības pakalpojumus	Attīstīt iespēju saņemt bibliotēku pakalpojumus attālināti, t.sk. nodrošinot grāmatu piegādi dzīves vietā.	2014.-2020.	LNB, Bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
		Paplašināt lietotāju pašapkalpošanās iespējas	2014.-2020.	Bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Attīstīt bibliotēkas kā daudzfunkcionālus kultūras, zinātnes un izglītības centrus	2014.-2020.	Bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
1.4	Nodrošināt bibliotēku sistēmu ar tās darbībai nepieciešamo tehnoloģisko nodrošinājumu	Nodrošināt bibliotēkas un bibliotēku mācību centrus ar to darbībai nepieciešamo IKT aprīkojumu	2015.-2020.	Bibliotēku dibinātāji	KISC		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
		VVBIS attīstība, nodrošinot vienotā bibliotēku datu pārraides tīkla darbību visās pašvaldību publiskajās bibliotēkās	2014.-2020.	VARAM, KISC	Bibliotēku dibinātāji		Valsts un pašvaldību budžets
		Izveidot un uzturēt datu centru bibliotēku risinājumu darbības nodrošināšanai	2014.-2020.	KISC	Bibliotēkas, LNB		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
		Nodrošināt bibliotēku informācijas sistēmu darbību un pieejamību valsts, reģionālo un vietējas nozīmes bibliotēku darbības nodrošināšanai	2016.-2020.	KISC	Bibliotēkas, LNB		Valsts un pašvaldību budžets
		Izveidot un uzturēt vienoto bibliotēku lasītāju reģistru	2017.-2020.	KISC			Valsts un pašvaldību budžets
		Izveidot un uzturēt tehnoloģisko nodrošinājumu vienotajai bibliotēku datu un zināšanu organizācijas sistēmai	2015.-2020.	KISC	LNB		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums

		Attīstīt bibliotēku nozares informācijas resursa Biblioteka.lv tehnisko risinājumu	2014.-2020.	LNB	KISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Ieviest bibliotēkās un to informācijas sistēmās elektronisko norēķinu iespējas	2016.-2020.	Bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
		Integrēt augstskolu bibliotēku informācijas sistēmas ar augstskolu informācijas sistēmām	2014.-2020.	Augstskolas, bibliotēkas	KISC		Dibinātāju budžets
2. rīcības virziens – LNB kā bibliotēku un starpnozaru sistēmas centra attīstība							
2.1	Īstenot LNB darbības stratēģiju, attīstot LNB kā pasaules līmeņa kultūras, zinātnes un izglītības centru	Attīstīt daudzveidīgu kultūras un zinātnes pasākumu piedāvājumu jaunajā LNB ēkā	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets, ES fondu finansējums
		Attīstīt jauno LNB ēku kā sadarbības platformu dažādām radošajām izpausmēm	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
		Attīstīt LNB kā Letonikas, nacionālās identitātes, informācijas un kognitīvo zinātņu pētniecības centru, t.sk. īstenot Latvijas Nacionālās enciklopēdijas veidošanas projektu	2015.-2020.	LNB	KM		Valsts budžets
2.2	Sniegt profesionālo atbalstu bibliotēku sistēmai	Sniegt konsultācijas profesionālās darbības jomā bibliotēku speciālistiem	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
		Veidot un izplatīt profesionālo informāciju bibliotēku speciālistiem	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
		Veidot un adaptēt bibliotēku un saskarozaru standartus un terminoloģiju	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
		Stiprināt sadarbību bibliotekāru profesionālās pilnveides pakalpojumu sniegšanā	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
2.3	Koordinēt digitālā kultūras mantojuma veidošanas un pieejamības procesus Latvijas atmiņas institūcijās	Izveidot digitālā kultūras mantojuma kompetences centru un nodrošināt tā darbību	2017.-2020.	LNB, KISC	KM, VARAM	118 580	Valsts budžets, ES fondu finansējums
3. rīcības virziens – Bibliotēku krājumu attīstība							
3.1	Bibliotēku tradicionālo	Veidot bibliotēku krājumus atbilstoši krājumu	2014.-	Bibliotēkas			Valsts un

	un digitālo krājumu mērķtiecīga, koordinēta, kvalitatīva un ilgtspējīga attīstība	veidošanas vadlīnijām un labākajai praksei	2020.				pašvaldību budžets
		Nodrošināt nacionālā kultūras mantojuma, t.sk. digitāli radītā, saglabāšanu	2014.-2020.	LNB	KM		Valsts budžets
		Palielināt elektronisko izdevumu īpatsvaru bibliotēku krājumos	2014.-2020.	Bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
		Īstenot jauno grāmatu iegādes programmu publiskajām bibliotēkām, nodrošinot oriģinālliteratūras vērtīgāko darbu pieejamību publiskajās bibliotēkās	2014.-2020.	LNB, VKKF	LBB, publiskās bibliotēkas		Valsts budžets
		Nodrošināt pilnteksta tiešsaistes datu bāžu pieejamību un izmantošanu bibliotēkās	2014.-2020.	KISC, LNB, IZM, bibliotēkas			Valsts budžets
3.2	Nodrošināt pilnīga nacionālā krājuma veidošanu	Nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku obligātā eksemplāra savākšanu	2014.-2020.	LNB	KM		Valsts budžets
		Attīstīt iespējas vākt un saglabāt obligātā eksemplāra izdevumus, kas radīti tikai digitālā formātā	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets, ES fondu finansējums
		Uzlabot tīmekļa rasmāšanas kvalitāti un palielināt rasmāšanas apjomu	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets, ES fondu finansējums
		Attīstīt nacionālā mazpieprasīto izdevumu repozitorija pakalpojumus	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
3.3	Attīstīt bibliotēku krājumu digitalizāciju un digitāli dzimušo izdevumu komplektēšanu	Paplašināt kultūras mantojuma digitalizāciju un tā pieejamību sabiedrībai	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KISC	3 832 470	Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
		Nodrošināt bibliotēku digitālā krājuma ilgtermiņa saglabāšanu	2014.-2020.	LNB	KISC	315 340	Valsts un pašvaldību budžets,

							ES fondu finansējums
4. rīcības virziens – Datu sistēmas attīstība							
	Izveidot vienotu publisko bibliotēku datu un zināšanu organizācijas sistēmu	Integrēt reģionu galveno un vietējās nozīmes bibliotēku katalogus	2016.-2020.	KISC, LNB	Bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets
		Īstenot reģionālo un vietējās nozīmes bibliotēku autoritatīvo datu sapludināšanu	2017.-2020.	KISC, LNB	Bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets
		Īstenot reģionālo un vietējās nozīmes bibliotēku novadpētniecības datu bāzu konsolidēšanu	2016.-2020.	KISC, LNB	Bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets
4.	Attīstīt bibliotēku datu sistēmas, adaptēt un ieviest jaunus starptautiskos standartus bibliotēku datu jomā	Attīstīt un plašāk izmantot UDK sistēmu	2014.-2020.	LNB	KISC, bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets
		Attīstīt nozaru kontrolētās vārdnīcas MESH un AGROVOC	2014.-2020.	LLU bibliotēka, RSU bibliotēka	LNB		Valsts budžets
		Adaptēt un ieviest RDA bibliotēku krājumu aprakstīšanai	2014.-2020.	LNB	KISC, bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets
		Attīstīt bibliotēku izmantotās kontrolētās vārdnīcas un veicināt to plašāku izmantošanu bibliotēku un citu atmiņas institūciju darbā	2014.-2020.	LNB	KISC, bibliotēkas, citas atmiņas institūcijas		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
		Attīstīt atvērto saistīto datu principu izmantošanu bibliotēkas krājumu aprakstīšanā	2014.-2020.	LNB	KISC, bibliotēkas		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
4.3	Nodrošināt pilnīgu bibliotēku krājuma atspoguļojumu katalogos	Veidot kvalitatīvus jaunieguvumu aprakstus	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets

		Pabeigt bibliotēku fizisko katalogu retrospektīvo konversiju	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
		Izstrādāt un ieviest vienotus principus elektronisko resursu apstrādei, reģistrācijai un aprites uzskaiti	2014.-2020.	LNB	Bibliotēkas, KISC		Valsts budžets
4.4	Attīstīt nacionālos bibliogrāfiskos un zināšanu organizācijas resursus	Attīstīt nacionālo datu sistēmu, t.sk. nacionālo tēzauru, un veicināt tās izmantojamību	2014.-2020.	LNB	Bibliotēkas, KISC		Valsts budžets

3. stratēģiskais mērķis – Piedalīties zināšanu sabiedrības veidošanā

Nr. p.k.	Uzdevumi	Aktivitātes	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Nepieciešamais finansējums (EUR)	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Atbalsts formālajai izglītībai							
1.1	Informācijas resursi un pakalpojumi izglītības un pētniecības procesa nodrošināšanai	Attīstīt izglītības iestāžu bibliotēku krājumus un pakalpojumus atbilstoši izglītības un studiju programmu satura vajadzībām	2014.-2020.	Izglītības iestāžu bibliotēkas	Izglītības iestādes		Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt zinātnisko un augstskolu bibliotēku piekļuvi datu bāzēm izglītības un zinātnisko procesu atbalstam	2014.-2020.	Izglītības iestādes, augstskolu bibliotēkas, LNB	IZM, KISC		Valsts budžets
1.2	Veicināt interaktīvo mācību materiālu veidošanu	Iesaistīties interaktīvu e-mācību materiālu izstrādē un integrēt tos izglītības iestāžu bibliotēkās	2014.-2020.	Izglītības iestādes	LNB, KISC		Valsts un pašvaldību budžets
2. rīcības virziens – Atbalsts mūžizglītībai, neformālajai izglītībai un interešu izglītībai							
2.1	Nodrošināt mūžizglītības un interešu izglītības iespējas visai	Sniegt atbalstu un pakalpojumus mūžizglītībā un interešu izglītībā ieinteresētajiem	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets

	sabiedrībai						
		Atbalstīt citu mūžizglītībā un interešu izglītībā iesaistīto institūciju darbību ar resursiem un metodisko atbalstu, piedalīties jaunu veidošanā	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets
		Piedalīties bibliotēku un trešo pušu elektronisko informācijas resursu veidošanā, papildinot tos ar uzticamu un kvalitatīvu informāciju	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
2.2	Atbalstīt neformālās izglītības centienus	Sniegt atbalstu neformālās izglītības ieguvējiem, tai skaitā par neformālās izglītības atzišanas iespējām	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	IZM, KISC		Valsts budžets, ES fondu finansējums
3. rīcības virziens – Atbalsts pētniecībai un zinātnei							
3.1	Atbalstīt zinātnisko darbību un tās rezultātu pieejamību	Nodrošināt atvērtās piekļuves zinātniskās darbības rezultātu un datu pieejamību digitālā vidē	2014.-2020.	LNB, augstskolu bibliotēkas	IZM		Valsts budžets
		Atbalstīt pētniecības procesus, palīdzot informācijas ieguvē, pētniecības datu saglabāšanā un rezultātu publicēšanā	2014.-2020.	LNB, augstskolu bibliotēkas	IZM		Valsts budžets
		Attīstīt digitālo humanitāro zinātņu pētniecības metodes un veicināt to izmantošanu	2014.-2020.	LNB, augstskolu bibliotēkas	IZM		Valsts budžets
		Nodrošināt nepieciešamos informācijas resursus prioritāriem zinātnes virzieniem, tehnoloģijām un inovācijām	2014.-2020.	Izglītības iestādes, LNB, augstskolu bibliotēkas	IZM, KM, LZP, LATABA		Valsts budžets, ES fondu finansējums
3.2	Veikt pētniecisko darbību	Attīstīt pētniecisko darbību aktuālajos bibliotēku un informācijas zinātnes jautājumos	2014.-2020.	LNB, LU			Valsts budžets
		Veikt bibliotēku krājuma pētniecības darbu un uz tā kvalitatīvu atklāšanu vērstus pasākumus	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas			Valsts un pašvaldību budžets
		Aktīvi piedalīties nacionālās enciklopēdijas tapšanā	2014.-2020.	LNB			Valsts budžets
4. rīcības virziens – Atbalsts informācijpratībai un rakstpratībai							
4.1	Aktīvi iesaistīties informācijpratības un rakstpratības	Īstenot lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu un jauniešu žūrija” un „Grāmatu starts” izglītības iestāžu un publisko bibliotēku tīklā un	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas, izglītības			Valsts un pašvaldību budžets

	uzlabošanas procesos	latviešu diasporas centros pasaulē, kā arī izstrādāt jaunas programmas riska grupām ar lasīšanas problēmām.		iestādes, NVO			
		Izstrādāt un īstenot informācijas un mediju prasības programmas bibliotekāriem un bibliotēku lietotājiem	2020	LNB, bibliotēkas, izglītības iestādes, NVO			Valsts un pašvaldību budžets
		Nodrošināt bibliotēkas lietotāju apmācības klātienē un tiešsaistē	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas, izglītības iestādes	KISC		Valsts un pašvaldību budžets
5. rīcības virziens - Atbalsts sociālajai iekļautībai un nacionālajai vienotībai							
5.1	Attīstīt informācijas pakalpojumus emigrācijā mītošajiem Latvijas iedzīvotājiem	Atbalstīt bibliotēku veidošanos emigrācijas centros, atbalstīt tās metodiski un ar krājumiem	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	ĀM, SIF		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
5.2	Attīstīt informācijas pakalpojumus imigrantiem	Attīstīt bibliotēku pakalpojumu programmas imigrantiem	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KM, SIF		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums

4. stratēģiskais mērķis – Atbalstīt tautsaimniecības izaugsmi

Nr. p.k.	Uzdevumi	Aktivitātes	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Nepieciešamais finansējums (EUR)	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Atbalsts uzņēmējdarbībai							
1.1	Sniegt atbalstu un pakalpojumus Latvijas izdevējiem	Sniegt pakalpojumus Latvijas izdevējiem un sadarboties izdevējdarbības jomas attīstīšanā	2014.-2020.	LNB	KM		Valsts budžets
1.2	Attīstīt pakalpojumus uzņēmējiem	Attīstīt informācijas pakalpojumus jaunajiem uzņēmējiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem	2014.-2020.	Bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu

							finansējums
2. rīcības virziens – Atbalsts tautsaimniecībai							
2.1	Nodrošināt bibliotēku metadatu un publiski pieejamā digitālā krājuma atkārtotu izmantošanu	Padarīt pieejamus bibliotēku metadatus un to īpašumā esošos digitālos objektus	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
2.2	Digitālā satura atkārtota izmantošana	Licencēt bibliotēku rīcībā esošos digitālos materiālus uzņēmējiem jaunu, inovatīvu elektronisku produktu veidošanai	2014.-2020.	LNB, bibliotēkas	KISC		Valsts un pašvaldību budžets, ES fondu finansējums
2.3	Informācijas resursu nodrošinājums prioritāro tautsaimniecības nozaru attīstībai	Tautsaimniecības attīstībai nepieciešamo informācijas resursu un pakalpojumu nodrošināšana nozaru uzņēmējiem un speciālistiem	2014.-2020.	Izglītības iestādes, augstskolu bibliotēkas, LNB	KISC, IZM, LTRK		Valsts budžets, ES fondu un privātais finansējums
2.4.	Informācijpratības apmācību periodiska organizēšana tautsaimniecības nozaru speciālistiem	Uzlabot tautsaimniecības speciālistu kompetenci informācijpratībā	2014.-2020.	Izglītības iestādes, augstskolu bibliotēkas, LNB	KISC, LTRK		Valsts budžets, ES fondu finansējums

Rezultatīvie rādītāji

(Tabulā norādīta sākotnējā prognoze (iekavās) / reālā izpilde un atjaunotā prognoze)

Latvijas Nacionālā bibliotēka

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Restaurēto kultūras mantojuma vienību skaits Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	(500) / 583	(520) / 873	(550) / 556	(550) / 650	(550) / 650	(550) / 650	(550) / 650

Latvijas Nacionālā bibliotēka

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Krājumu digitalizācija (digitalizēto vienību skaits):							
- teksta materiāli (milj. lpp.);	(4,5) / 4,52	(4,6) / 4,55	(4,8) / 4,58	(5,0) / 5,5	(5,2) / 6,7	(5,4) / 6,9	(5,6) / 7,1
- attēli (tūkst. vien.);	(35,0) / 46,5	(40,0) / 50,5	(45,0) / 54,9	(50,0) / 68,0	(55,0) / 90,0	(58,0) / 95,0	(60,0) / 100,0
- audioieraksti (skaņu celiņi).	(2 000) / 1 980	(2 300) / 5 498	(2 600) / 5 561	(3 000) / 7 200	(3 500) / 8 200	(4 000) / 9 200	(4 500) / 10 500

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
LNB fizisko apmeklējumu skaits gadā	(95 000) / 416 271)	(95 000) / 387 939	(130 000) / 388 604	(130 000) / 395 000	(130 000) / 400 000	(130 000) / 400 000	(130 000) / 400 000

LNB virtuālo apmeklējumu (lnb.lv un lndb.lv kopējie apmeklējumi) skaits gadā	(920 000) / 1 055 600	(970 000) / 1 082 991	(1 020 000) / 1 123 499	(1 070 000) / 1 090 000	(1 130 000) / / 1 100 000	(1 200 000) / 1 200 000	(1 260 000) / 1 210 000
--	--------------------------	--------------------------	----------------------------	----------------------------	------------------------------	----------------------------	----------------------------

Latvijas Neredzīgo bibliotēka (LNerB)

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
LNerB fizisko apmeklējumu skaits gadā	(35 000) / 37 057	(35 000) / 36 901	(35 500) / 35 403	(35 500) / 35 500	(35 500) / 35 500	(35 500) / 35 500	(35 500) / 35 500
LNerB virtuālo apmeklējumu skaits gadā	(40 000) / 38 483	(40 200) / 63 039	(40 500) / 56 388	(40 500) / 57 000	(40 700) / 58 000	(40 700) / 59 000	(40 700) / 60 000

Pašvaldību publiskās bibliotēkas

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Pašvaldību publisko bibliotēku fizisko apmeklējumu skaits gadā*	(9 180 000) / 6 812 429	(9 185 000) / 6 594 572	(9 190 000) / 6 430 214	(9 195 000) / 6 500 000	(9 200 000) / / 6 500 000	(9 210 000) / 6 500 000	(9 220 000) / 6 500 000
Pašvaldību publisko bibliotēku virtuālo apmeklējumu skaits gadā	(2 100 000) / 2 380 497	(2 120 000) / 3 164 423	(2 150 000) / 2 651 066	(2 170 000) / 2 700 000	(2 200 000) / / 2 750 000	(2 220 000) / 2 800 000	(2 250 000) / 2 850 000

* ievērojamā atšķirība starp sākotnējo prognozi un izpildi šajā rādītājā skaidrojama ar to, ka stratēģijas sākotnējā variantā prognoze nekorekti tika balstīta uz publisko bibliotēku kopējā apmeklējuma (fiziskais + virtuālais apmeklējums) datiem.

Stratēģijas īstenošanas novērtēšanas kārtība

Bibliotēku nozares stratēģijas īstenošana tiek vērtēta katru gadu pēc bibliotēku darbības statistisko datu apkopošanas Latvijas Digitālajā kultūras kartē, sadaļā „Rezultatīvie rādītāji” norādot attiecīgā rādītāja izpildi.

Līdz 2021.gada 1.aprīlim tiek apkopota nepieciešamā informācija „Radošās Latvijas” īstenošanas gala ziņojumam iesniegšanai Ministru kabinetā.